вором купівлі-продажу електроенергії за «зеленим» тарифом, який укладався до 1 липня 2019 р., досліджено механізм захисту інвесторів, які вкладатимуть кошти у проекти з ВДЕ.

Ключові слова: договір купівлі-продажу електроенергії, «зелений» тариф, РРА, Гарантований покупець, виробник, електроенергія, bankable PPA.

Резюме

Никитченко Н.В., Гордиенко К.Ю. Правовая природа договора купли-продажи электроэнергии по «зеленому» тарифу.

В статье проанализирован Типовой договор купли-продажи электроэнергии по «зеленому» тарифу в связи с внедрением нового рынка электрической энергии и порядка работы производителей ВИЭ. Определены особенности заключения Типового договора между производителем и Гарантированным покупателем. Так же был осуществлен анализ расхождений между Типовым и Примерным договором купли-продажи электроэнергии по «зеленому» тарифу, который заключался до 1 июля 2019 г., исследован механизм защиты инвесторов, которые будут вкладывать средства в проекты ВИЭ.

Ключевые слова: договор купли-продажи электроэнергии, зеленый тариф, РРА, Гарантированный покупатель, производитель, электроэнергия, bankable PPA.

Summary

Nataliia Nykytchenko, Katerina Gordienko. Legal nature of the Power Purchase Agreement at the feed-in-tariff.

The article analyzes the procedure of buying the electricity according to the feed-in-tariff (FIT) and the model («Типовый») Power Purchase Agreement, in connection with the introduction of a new electricity market and the order of Renewable producers' business. Specific features of the model Power Purchase Agreement conclusion between Renewable producers and the Guaranteed Buyer are defined. It also analyzed the differences between the model Power Purchase Agreement and the oriental agreement as well as researched a mechanism of investors protection who would invest in the Renewable projects. The authors of the article have made a comparative analysis of the different Power Purchase Agreement's editions, in particular: actual model agreement form and oriental agreement according to which the Renewable producers are no longer work but the provisions contained therein make it possible to analyze the process and the reasons for adoption of the new one form.

Effectiveness of a new electricity market introduction from July 1, 2019 depends on the regulation of the activities for all the market participants. Special operating conditions have been provided for the Renewable electricity producers. In particular, with the introduction of a new market, Renewable electricity producers began to sell electricity to the Guaranteed Buyer, the successor of the SE «Energorynok». However, in order to implement the new procedure of work for the Renewable producers, the Regulator needed to approve certain regulatory acts. With this purpose, in September 2018, the National Commission for State Regulation in the Fields of Energy and Utilities published a draft resolution «On approval of regulatory acts regulating the activity of a guaranteed buyer and purchase of electricity at feed-in-tariff», which contained the form a new model contract for the sale of electricity at feed-in-tariff between a Guaranteed buyer and an entity that produces electricity using alternative energy sources as well as the order of purchase and sale of electricity at FIT.

As rightly expected, the approval of these regulations is an important element not only for functioning of the new electricity market, but also for the continued growth of electricity production from renewable energy sources and attracting international investments.

Key words: Power Purchase Agreement, feed-in-tariff, guaranteed buyer, RES-produced electricity, electricity, bankable PPA.

DOI: 10.36695/2219-5521.4.2019.31

УДК 354.072.2

І.М. ДУДИК

*Інна Миколаївна Дудик, кандидат юридичних наук, головний спеціаліст Антимонопольного комітету України**

ORCID: 0000-0001-7735-4323

ІННОВАЦІЙНІСТЬ ПІДХОДУ У ВИРІШЕННІ КАРТЕЛЬНИХ СПОРІВ ЧЕРЕЗ ПРИМИРЕННЯ СТОРІН

Постановка проблеми. В умовах загострення конкуренції на внутрішніх і світових ринках протидія антиконкурентним узгодженням діям є одним із найгостріших викликів у діяльності Антимонопольного комітету України. Глобалізація, динамізм сучасного життя призвели до небувалого ускладнення та урізноманітнення антиконкурентних і антиринкових практик. Як ніколи раніше автори таємних домовленостей та цінових змов не були озброєні такою кількістю технологічних та процедурних новацій у вчиненні картельних правопорушень. Відповідно, як ніколи раніше, державний регулятор вказаних процесів не поставав перед такою кількістю викликів і проблем теоретичного осмислення, законодавчого удосконалення та процесуального забезпечення протидії картельної поведінки.

© І.М. Дудик, 2019

* *Inna Dudyk, Ph.D. in Law, Chief Specialist of the Antimonopoly Committee of Ukraine*

Найбільшою складністю і неоднозначністю в цьому сенсі є виявлення й доведення фактів картельних змов, які в українському законодавстві потрактовуються як антиконкурентні узгоджені дії. Інноваційність підходу протидії антикартельним змовам у сучасних умовах полягає саме у використанні процедури врегулювання картельного спору (settlement) шляхом укладення картельної мирової угоди або примирення сторін, який не тільки сприяє вирішенню конфліктної ситуації, а й заощаджує час та кошти учасників картельного спору.

Незважаючи на відсутність законодачо закріплених положень щодо застосування процедури примирення у справах про антиконкурентні узгоджені дії, у практичному аспекті все ж досить часто користується попитом. Зазначене проявляється в усних домовленостях між конкурентним відомством та суб'єктами узгоджених дій щодо встановлення мінімально допустимого розміру штрафу для порушників конкурентного законодавства, з однієї сторони, та визнання такого порушення учасниками картельної змови (навіть якщо факт вчинення такого порушення належним чином не доведений), з іншої сторони.

Практикування такого взаємовигідного методу вирішення картельного конфлікту (ще до його нормативного запровадження) є, на наш погляд, додатковим доказом його необхідності.

Тобто вимогою сучасної економічної системи є впровадження мирової угоди в нормативно-правове поле законодавства про захист економічної конкуренції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загалом інститут мирової угоди має тривалу історію свого розвитку, зазнавши розквіту в дореволюційний період. У ті часи мировій угоді як різновиду матеріально-правових угод присвячується цілий ряд робіт. Зокрема, поняттю, сутності мирової угоди була приділена увага з боку Є.В. Васильовського, Г. Денбурга, Г.Ф. Шершеневича тощо. За радянських часів інститут мирової угоди досліджувався М.А. Гурвичем, П.Ф. Єлісейкіним, І.Г. Побірченком та багатьма іншими вченими. У сучасний період, безперечно, вагоме значення мають праці таких вчених, як О.А. Беляневич, О.Г. Бортнік, Ю.В. Білоусов, Т.В. Боднар, О.П. Подцерковний, Ю.Д. Притика, Л.С. Феденяк, С.Я. Фурса, М.Й. Штефан, М.М. Ясинок та ін.

Натомість важливі питання досліджуваної проблеми останнім часом опосередковано вивчалися у працях таких науковців, як: О. Бакалінська¹, З. Борисенко², О. Вознюк³, С. Валітов, І. Дудик⁴, Т. Швидка⁵, С. Шкляр⁶. У зв'язку з прийняттям Верховною Радою України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення принципів процесуальної справедливості та підвищення ефективності проваджень у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції» (далі – законопроект) у повторному другому читанні та заветованим Президентом України, питання процедури врегулювання у справах про картелі актуалізувалися серед ряду юристів-практиків, зокрема: В. Гвоздь, А. Бондар⁷, Е. Трегубов, О. Білик⁸, М. Бойчук, Є. Сенченко⁹ та ін.

Формулювання мети статті. Мета статті – проаналізувати правові норми та механізм їх застосування щодо ефективної боротьби з антиконкурентними узгодженими діями в контексті розгляду у Верховній Раді України проекту закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення принципів процесуальної справедливості та підвищення ефективності проваджень у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції».

Виклад основного матеріалу. Врегулювати щось (у соціальному житті) означає визначати поведінку людей, задавати поведінці напрям функціонування й розвитку, цілеспрямовано впорядковувати її¹⁰. У разі виникнення спору сторони спершу визначаються із формами захисту.

Юрисдикційна форма передбачає вирішення правового спору у державному судовому органі – суді загальної юрисдикції або третейському суді. Вирішення спору – це владна дія особи, судді, яка наділена повноваженнями виносити рішення, обов'язкове для сторін спору.

Неюрисдикційна форма – це захист права самостійними діями уповноваженої особи без звернення до державних чи інших уповноважених органів. При виборі такої форми захисту дії сторін спрямовано на примирення, результатом якого є врегулювання спору шляхом укладення відповідної угоди. На відміну від вирішення спору, зовсім іншу природу має врегулювання спору, що передбачає досягнення сторонами спору взаємовигідного, компромісного рішення, яке буде задовольняти обидві сторони¹¹.

Процедура примирення починається після виникнення спору з моменту, коли сторони погоджуються звернутися до переговорів щодо способу врегулювання спору, який виник. Залежно від того, який вид процедури примирення обирають сторони (зокрема, яка проводиться самими сторонами без звернення до примирителів або із залученням таких осіб (посередників, медіаторів)), залежить і вид угоди. З урахуванням вищесказаного можна говорити про те, що проведення процедури примирення допускає укладення сторонами наступних договорів: 1) мирова угода; 2) медіаційна угода та інші.

Можливість використовувати мирову угоду для врегулювання спору та конфлікту залежить по-перше, від законодавчого закріплення такої можливості у сторін, по-друге, від ступеня гармонізації норм національного законодавства із правом Європейського Союзу.

На жаль, як зазначалося, для запровадження та, відповідно, використання учасниками картельного спору цього механізму примирення відсутня законодавча база.

Однак на початку 2019 р. була спроба прийняти досить важливий законопроект у сфері конкурентного законодавства «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення принципів процесуальної справедливості та підвищення ефективності проваджень у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції» (далі – законопроект), яким, зокрема, вносились зміни до Закону України «Про захист економічної конкуренції». Запропоновані законопроектом удосконалення роботи Антимонопольного

комітету України (далі – Комітет) стосувались розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Зазначене можна назвати кроком до гармонізації українського законодавства з *acquis* Європейського Союзу.

Законопроектом передбачається запровадження великої кількості новел та доповнень, що мають зробити процедуру розгляду Комітетом справ про порушення конкурентного законодавства більш прозорою та прогнорозованою, а для бізнес-середовища забезпечити розширений та уточнений перелік процесуальних прав.

Одним із найбільш цікавих нововведень цього законопроекту є процедура врегулювання у справах про антиконкурентні узгоджені дії. Цей інститут є абсолютно новим для вітчизняного законодавства про захист економічної конкуренції. Передбачалося, що він почне застосовуватися з 1 січня 2020 року. Однак, зважаючи на останні нормотворчі тенденції в конкурентному напрямі, із введенням в дію цього інноваційного явища для більш ефективної роботи Комітету доведеться зачекати.

Найпоширенішим видом порушень, що спотворюють конкуренцію, є, зокрема, антиконкурентні узгоджені дії. Згідно зі ст. 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними узгодженими діями є узгоджені дії, які привели чи можуть привести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції¹². Конкурентним законодавством за такі дії передбачена відповідальність у вигляді штрафу. Максимальний розмір штрафу може становити до 10 % доходу суб'єкта господарювання за останній звітний рік.

Загальна кількість визнаних у 2018 р. порушень у вигляді антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання становила 263 одиниці. Із них 261 порушення припинено в межах розгляду справ, ще дії дії, що містили ознаки антиконкурентних узгоджених дій, припинено за результатами виконання рекомендацій. У 2018 р. органами Комітету за порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання були накладені штрафи на суму 119 866 694 грн.

Ще одна категорія антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання – вчинення суб'єктами господарювання схожих дій (бездіяльності) на ринку товару, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій (бездіяльності). Частка цих порушень від загальної кількості антиконкурентних узгоджених дій становить 2 %. Такі дії найчастіше мали ціновий характер і були найбільш поширені на ринках паливно-енергетичного, агропромислового комплексів та на ринку лісозаготівлі. Також органи Комітету припиняли порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді інших видів заборонених узгоджених дій, які стосуються, зокрема, встановлення цін чи інших умов придбання або реалізації товарів, усунення з ринку або обмеження доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, покупців, продавців, суттєвого обмеження конкурентоспроможності інших суб'єктів господарювання на ринку без об'єктивно виправданих на те причин¹³.

Прийнятий парламентом, однак не погоджений Президентом України (для редагування деяких положень), законопроект, запроваджуючи процедуру врегулювання, робить наступний крок у напрямку збільшення інструментів для ефективної роботи Антимонопольного комітету України, у тому числі в аспекті вирішення картельних спорів.

Відповідно до положень зазначеного законопроекту процедура врегулювання може бути розпочата у справі на підставі заяви відповідача, яку він має подати до складення Комітетом подання з попередніми висновками у справі. Процедура врегулювання розпочинається лише у разі прийняття Комітетом рішення про доцільність застосування такої процедури та надання відповідної згоди на заяву відповідача.

На етапі врегулювання Комітет і відповідач проводять переговори, за наслідками яких може бути підписана угода про врегулювання, що має містити істотні умови, визначені законопроектом (зокрема, правову кваліфікацію порушення, визнання відповідачем факту вчинення порушення, обставини порушення, розмір штрафу). Штраф для такого відповідача підлягає зменшенню на 20 % від розміру штрафу, розрахованого відповідно до оприлюднених Комітетом підходів до визначення розмірів штрафів.

Після підписання відповідачем проекту угоди про врегулювання та отримання Комітетом такої угоди останній протягом трьох робочих днів направляє її до господарського суду. У свою чергу, у разі наявності в цій угоді всіх істотних умов, передбачених законопроектом, господарський суд має затвердити її шляхом винесення відповідної ухвали або відмовити в затвердженні, якщо умови угоди суперечать вимогам законопроекту, інтересам держави або суспільства, порушують права та інтереси сторін чи інших осіб, або якщо є очевидною неможливість виконання своїх зобов'язань відповідачем.

Після затвердження угоди судом Комітет приймає рішення у справі відповідно до умов угоди про врегулювання, яке надалі не може бути оскаржене відповідачем до суду.

Процедура врегулювання може бути припинена Антимонопольним комітетом України, якщо: 1) з відповідачем не було досягнуто згоди щодо істотних умов угоди; 2) відповідач не надіслав підписану ним угоду до органів Комітету; 3) господарський суд відмовив у затвердженні угоди про врегулювання.

У разі невиконання вимог угоди відповідачем Комітет має право звернутися до відповідного суду з клопотанням про скасування ухвали про її затвердження, після чого переглядає рішення, прийняте Комітетом щодо відповідача. Переглядаючи своє рішення, Комітет наділений повноваженнями змінити рішення, скасувати його та прийняти нове рішення.

Однак для реалізації положень щодо угоди про врегулювання картельних спорів необхідно ініціювати належні зміни до Господарського процесуального кодексу, які мають передбачати порядок затвердження судом угоди про врегулювання.

Проаналізований інноваційний підхід до врегулювання антиконкурентних конфліктів, безумовно, має позитивні ознаки та відповідний потенціал у подальшому правозастосуванні.

Одночасно мирні врегулювання у справах про картелі виступають новим ефективним засобом викриття та запобігання картельних змов. Як про це неодноразово наголошувалося в експертному середовищі, переваги від застосування таких процедур не обмежуються прискоренням розслідування стосовно фактів антиконкурентних угод та рішень. Позитивні наслідки від цих нововведень значно глибші. Вони полягають у вивільненні часових, організаційних, фінансових ресурсів суб'єктів державного контролю для розслідування інших картельних змов¹⁴. Крім того, наявність можливості зізнатися у правопорушенні й у такий спосіб позбутися або пом'якшити відповідальність одного з його учасників виступає важливим психологічним запобіжником, яким посилюється превентивний ефект від застосування мирного врегулювання у справах про картелі.

Враховуючи значні переваги від запровадження інституту безконфліктного врегулювання картельного спору, вважаємо за необхідне нерідко існуючі усні домовленості між учасниками узгоджених дій та конкурентним відомством України щодо взаємного примирення легалізувати на законодавчому рівні, встановивши, таким чином, чітку та прозору процедуру вирішення конфліктної ситуації.

Висновки. Позитивні наслідки від введення проаналізованої нами процедури безконфліктного врегулювання картельної справи важко переоцінити. Одними із можливих результатів діяльності цієї системи є сприяння скороченню адміністративних процедур, спрощення механізму усунення антиконкурентних наслідків від узгоджених дій, значне скорочення ризику оскарження прийнятих Антимонопольним комітетом України рішень та багато інших взаємних переваг. Використання мирової угоди як інноваційного підходу в процедурі примирення сприяє гнучкому, швидкому, конфіденційному та ефективному вирішенню/завершенню картельного спору. Зазначене належить якнайшвидше закріпити законодавчо і повною мірою запровадити у роботі національного конкурентного відомства України.

¹ Бакалінська О.О. Адаптація конкурентного законодавства України відповідно до угоди про асоціацію Україна–ЄС. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2017. № 5. С. 96–106

² Борисенко З. Розслідування картельних змов в Україні. *Правознавець*: електронна бібліотека юридичної літератури. URL: <http://pravoznavec.com.ua/period/article/3287/%C7>

³ Вознюк О. Процедура «Settlement» застосовується лише у справах про картелі. *Юридична газета online*: всеукраїнське щотижневне професійне юридичне видання. URL: <http://yurgazeta.com/interview/-procedura-settlement-zastosovuetsya-lishe-u-spravah-pro-karteli.html>

⁴ Дудик І.М. Державний контроль Антимонопольного комітету України за узгодженими діями суб'єктів господарювання: монографія / за заг. ред. канд. юрид. наук, чл.-кор. НАПрН України В.П. Нагребельного. Київ: Персонал, 2017. 167 с.

⁵ Швидка Т.І. Правові механізми притягнення до відповідальності за антиконкурентні узгоджені дії (новели в законодавстві). *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Вип. 6. Т. 1. С. 171–176.

⁶ Шкляр С., Булаєва О. На захисті економічної конкуренції. Огляд новел профільного законодавства. *Юридична газета online*: всеукраїнське щотижневне професійне юридичне видання. 2019. № 8 (662). URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/antimonopolne-konkurentne-pravo/na-zahisti-ekonomichnoyi-konkurenciyi.html>

⁷ Гвоздь В., Бондар А. Конкурентне законодавство: рік у фокусі. *Юридична газета online*: всеукраїнське щотижневне професійне юридичне видання. 2019. № 16 (670). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/antimonopolne-konkurentne-pravo/konkurentne-zakonodavstvo-rik-u-fokusi.html>

⁸ Трегубов Е., Білик О. «Антимонопольний» вітер змін: Порядок та особливості процедури врегулювання у справах про антиконкурентні узгоджені дії №15 (669). 2019. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/antimonopolne-konkurentne-pravo/antimonopolniy-viter-zmin.html>

⁹ Бойчук М., Сенченко Є. Від інквізиційності до змагальності: зміни в антимонопольному процесі. *Юридична газета online*: всеукраїнське щотижневне професійне юридичне видання. № 15 (669). 2019. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/antimonopolne-konkurentne-pravo/vid-inkvizitsiynosti-do-zmagalnosti-zmini-v-antimonopolnomu-procesi.html>

¹⁰ Алексеев С.С. Теория права. Москва: БЕК, 1995. 320 с. С. 32.

¹¹ Рожкова М.А., Елисеев Н.Г., Скворцов О.О. Договорное право. Москва, 2008. 525 с.

¹² Про захист економічної конкуренції: закон України від 11 січня 2001 р. № 2210-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>

¹³ Звіт Антимонопольного комітету України за 2018 рік: затверджено Розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12.03.2019 р. № 2–рп. URL: https://amcu.gov.ua/storage/app/sites/1/Docs/zvity/2018/AMCU_2018.pdf

¹⁴ Cartel settlements. Report to the ICN Annual Conference. – Kyoto, Japan. – International Competition Network. – April 2008. URL: <http://www.internationalcompetitionnetwork.org/uploads/library/doc347.pdf>

References:

Bakalinska, O.O. (2017). Adaptatsiia konkurentnoho zakonodavstva Ukrainy vidpovidno do uhody pro asotsiatsiiu Ukraina–YeS. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*, 5, 96–106 [in Ukrainian].

Borysenko, Z. Rozsliduvannia kartelnykh zmov v Ukraini. *Pravoznavets: elektronna biblioteka yurydychnoi literatury*. URL: <http://pravoznavec.com.ua/period/article/3287/%C7> [in Ukrainian].

Vozniuk, O. Protsedura “Settlement” zastosovuetsia lyshe u spravakh pro karteli. *Yurydychna hazeta online*: useukrainske shchotyzhneve profesiine yurydychne vydannia. URL: <http://yurgazeta.com/interview/-procedura-settlement-zastosovuetsya-lishe-u-spravah-pro-karteli.html> [in Ukrainian]. Dudyk, I.M. (2017). Derzhavnyi kontrol Antymonopolnoho komitetu Ukrainy za uzghodzhennymy diiamy subiektiv hospodariuvannia: monohrafiia / za zah. red. kand. yuryd. nauk, chl.-kor. NAprN Ukrainy V.P. Nahrebelnoho. Kyiv: Personal [in Ukrainian].

Shvydka, T.I. (2018). Pravovi mekhanizmy prytyahennia do vidpovidalnosti za antykonkurentni uzghodzeni dii (novely v zakonodavstvi). *Naukovyi visnyk publichnogo ta pryvatnogo prava*, 6, 1, 171–176 [in Ukrainian].

Shkliar, S., Bulaieva, O. (2019). Na zakhysti ekonomichnoi konkurentsii. Ohliad novel profilnogo zakonodavstva. *Yurydychna hazeta online: vseukrainske shchotyzhneve profesiine yurydychne vydannia*, 8 (662). URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/antimonopolne-konkurentne-pravo/na-zahisti-ekonomichnoyi-konkurenciyi.html> [in Ukrainian].

Hvoz, V., Bondar, A. (2019). Konkurentne zakonodavstvo: rik u fokusi. *Yurydychna hazeta online: vseukrainske shchotyzhneve profesiine yurydychne vydannia*, 16 (670). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/antimonopolne-konkurentne-pravo/konkurentne-zakonodavstvo-rik-u-fokusi.html> [in Ukrainian].

Trehubov, E., Bilyk, O. (2019). «Antymonopolnyi» viter zmin»: Poriadok ta osoblyvosti protsedury vrehuliuvannia u spravakh pro antykonkurentni uzghodzeni dii №15 (669). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/antimonopolne-konkurentne-pravo/antimonopolnyi-viter-zmin.html> [in Ukrainian].

Boichuk, M., Senchenko, Ye. (2019). Vid inkvizitsiinosti do zmahalnosti: zminy v antymonopolnomu protsesi. *Yurydychna hazeta online: vseukrainske shchotyzhneve profesiine yurydychne vydannia*, 15 (669). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/antimonopolne-konkurentne-pravo/vid-inkvizitsiinosti-do-zmagalnosti-zmini-v-antymonopolnomu-procesi.html> [in Ukrainian].

Alekseev, S.Č. (1995). *Teoriya prava*. M.: BEK [in Russian].

Rozhkova, M.A. (M.A. Rozhkova, N.H. Elyseev, O.O. Skvortsov). (2008). *Dohovornoe pravo*. M. [in Russian].

Pro zakhyt ekonomichnoi konkurentsii: zakon Ukrainy vid 11 sichnia 2001 r. № 2210-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2210-14> [in Ukrainian].

Zvit Antymonopolnogo komitetu Ukrainy za 2018 rik. Zatverdzheno Rozporiadzhenniam Antymonopolnogo komitetu Ukrainy vid 12.03.2019 № 2–rp. URL: https://amcu.gov.ua/storage/app/sites/1/Docs/zvity/2018/AMCU_2018.pdf [in Ukrainian].

Cartel settlements. Report to the ICN Annual Conference. Kyoto, Japan. International Competition Network. April 2008. URL: <http://www.internationalcompetitionnetwork.org/uploads/library/doc347.pdf> [in English].

Резюме

Дудик І.М. Інноваційність підходу у вирішенні картельних спорів через примирення сторін.

Статтю присвячено інноваційному підходу вирішення картельного спору, а саме шляхом укладення угоди про врегулювання. Зазначена процедура є вкрай актуальною у сфері захисту економічної конкуренції з огляду на його практичну поширеність, з одного боку, а також на законодавчу неврегульованість, з іншого. Вказана процедура, однак, використовується Антимонопольним комітетом України без належного юридичного оформлення, що суттєво знижує її регуляторний та економічний ефект. Проаналізовано правові норми та механізм їх застосування щодо ефективної боротьби з антиконкурентними узгодженими діями в контексті проекту закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення принципів процесуальної справедливості та підвищення ефективності проваджень у справах про порушення законодавства про захист економічної конкуренції».

Ключові слова: картель, процедура примирення, мирова угода, Антимонопольний комітет України, учасники антиконкурентних узгоджених дій.

Резюме

Дудик И.М. Инновационность подхода в решении картельных споров путем примирения сторон.

Статья посвящена инновационному подходу решения картельного спора, а именно путем заключения соглашения об урегулировании. Указанная процедура крайне актуальна в сфере защиты экономической конкуренции, учитывая ее практическую распространенность, с одной стороны, а также на законодательную неурегулированность, с другой. Эта процедура, однако, используется Антимонопольным комитетом Украины без надлежащего юридического оформления, что существенно снижает ее регуляторный и экономический эффект. Проанализировано правовые нормы и механизм их применения в отношении эффективной борьбы с антиконкурентными согласованными действиями в контексте проекта закона «О внесении изменений в некоторые законы Украины относительно обеспечения принципов процессуальной справедливости и повышения эффективности производств по делам о нарушении законодательства о защите экономической конкуренции».

Ключевые слова: картель, процедура примирения, мировое соглашение, Антимонопольный комитет Украины, участники антиконкурентных согласованных действий.

Summary

Inna Dudyk. Innovative approach in resolving cartel disputes due to conciliation on the parties.

This article focuses on how cartel disputes are being innovatively resolved in Ukraine by making agreement for settlement. Such procedure is extremely essential for economic competition fostering, taking into account how widespread and important it is from practical perspective. Another issue to mention in this regard is that cartel settlement is still the issue that is far from being properly regulated by Ukrainian legislation.

The legal norms and the applicable mechanisms concerning effective dealing with anticompetitive plots among businesses for purposes of the draft law “On Amendments to Some Laws of Ukraine on Ensuring the Principles of Procedural Justice and Improving the Effectiveness of Proceedings in Violation of the Law on Protection of Economic Competition” are analyzed.

According to the provisions of the mentioned draft law, the settlement procedure may be initiated on the basis of the application of the defendant, which he must submit before the Antimonopoly Committee makes its preliminary conclusions on the case. The settlement procedure shall be initiated by the Committee only if it has taken a decision that applying such procedure is appropriate and sending the defendant its applicable consent to consider the defendant’s statement.

At the settlement stage, the Committee and the defendant are negotiating the consequences which will follow making the settlement. Such settlement agreement may be signed if essential conditions specified in the draft law are to be fulfilled (in particular, the legal qualification of the violation, the defendant’s recognition of the violation, the circumstances of the violation, the amount of the fine). The fine for such a defendant is subject to a 20 % reduction in the amount of the fine calculated in accordance with the Committee’s approach to fines.

After signing the draft settlement agreement by the defendant and receiving such agreement by the Committee, the latter sends it to the Commercial Court within three working days. In case this agreement envisages all the essential conditions stipulated by the draft law, the commercial court must approve it by issuing the relevant decision or refuse its approval if the terms of the agreement contradict the requirements of the draft law, interests of the state or society, violate the rights and interests of the parties, as well as if there is a clear inability to fulfil obligations by the defendant.

After approval of the agreement by the court, the Committee decides on the case in accordance with the terms of the settlement agreement, which cannot be questioned by the defendant in front of the court.

However, in order to implement the provisions of the agreement on the settlement of cartel disputes, it is necessary to initiate appropriate changes to the Commercial Code, which should provide for the procedure for the court approval of the settlement agreement.

Key words: cartel, cartel settlement, conciliation of parties, Antimonopoly Committee of Ukraine, fine (sanction), participants in economic activity.

DOI: 10.36695/2219-5521.4.2019.32

УДК 347.4

П.Д. ГУЙВАН

Петро Дмитрович Гуйван, кандидат юридичних наук, заслужений юрист України, професор Полтавського інституту бізнесу*

ORCID: 0000-0003-3058-4767

НЕДОТОРКАННІСТЬ ДАНИХ ПРО ОСОБИСТЕ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЇЇ ПРАВА НА ПРИВАТНІСТЬ

Постановка проблеми. Специфіка інформаційної діяльності полягає в постійному користуванні інформацією, в отриманні її із зовнішніх джерел, безпосередньо в її створенні. Важливим складовим елементом даного процесу є вдосконалення управлінських функцій з боку органів влади щодо гарантування кожному члену громади можливості бути поінформованим про ті факти зовнішнього світу, які дають змогу ефективно та дієво реалізовувати особисті та соціально значимі права особи. Суспільство заінтересоване в розвитку прозорості та відкритості державного управління. Прозорість та доступність відомостей про державні органи надає можливість оцінювати їхню діяльність, сприяє розширенню функцій громадянського контролю. Відтак, високий рівень інформованості громадян покликаний забезпечувати належне та своєчасне здійснення та захист особистих інтересів індивідуума, пов'язаних з можливістю реалізувати права і свободи¹.

За приписом ст. 7 Закону України «Про інформацію» вказується, що право на інформацію (у т. ч. інформацію про фізичну особу) охороняється законом. Держава гарантує всім суб'єктам інформаційних відносин рівні права і можливості доступу до інформації. Ніхто не може обмежувати права особи у виборі форм і джерел одержання інформації, за винятком випадків, передбачених законом. Суб'єкт інформаційних відносин може вимагати усунення будь-яких порушень його права на інформацію. Водночас особа вправі захищати усіма дозволеними способами своє право на приватність, яке включає недоторканність особистої інформації про інтимні, особисті сторони свого приватного буття. Так, Закон України «Про інформацію» у ст. 21 зазначає: «конфіденційною є інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень. Конфіденційна інформація може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом». Як бачимо, має місце певне протиставлення публічно-правових засад охорони суспільного порядку, які полягають у відкритості та доступності відомостей, у тому числі й про особисту особу, що становлять суспільний інтерес, і принциповий підходи щодо недоторканності даних особистісного характеру про життєдіяльність людини. Тож питання є досить актуальним і потребує детального наукового дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі аналізу вказаної проблематики присвячені роботи таких вчених, як О. Бандурка, М. Поліковський, А. Грищенко, В. Колісник, Т. Гуржій, Б. Кормич, Л. Кузенко, О. Марценюк, В. Колпаков, О. Кузьменко, К. Маштак, Т. Слінько, Є. Курінний, Ю. Тодика та інші. Разом із тим, як правило, питання вивчалися лише в межах вузької проблеми організації доступу громадян і організацій до публічно значимої інформації, або стосовно правового захисту персональних даних особи. Водночас підлягає детальнішому з'ясуванню співвідношення зазначених юридичних механізмів, визначення пріоритетів у їхньому застосуванні та напрацювання в українській законодавчій системі та правозастосовній практиці конкретних чинників, що визначають публічний чи приватний характер відповідного захисту. На цій основі мають бути розроблені виважені підходи правової охорони конституційних інформаційних прав особи, і це становить мету наукової статті.

© П.Д. Гуйван, 2019

* Petro Guyvan, Ph.D. in Law, Professor of Poltava Institute of Business, Honored Lawyer of Ukraine